

6.4.460. 1

আসানি বাঁহে লাহি সাননা

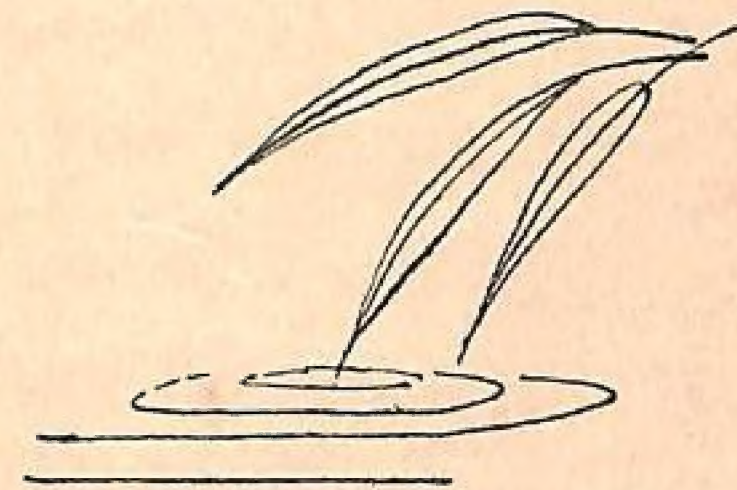
১৯/১২/১৯৭৩

স্বপ্নাঙ্গ

॥ প্রায় অকলে অকলে
অথচ নিভীকভাবে
অসমৰ পৰিধিৰ
বাহিৰতো
অসমৰ সাহিত্য সংস্কৃতিৰ
ধ্বজা উৰুৱাই থকা
বহুদুখী প্ৰতিভাসম্পন্ন
সমাজ-সচেতন কথাশিল্পী
লিখনী-ভাস্কৰ,

হেম বৰুৱা দেৱাঙ্গ

মোৰ মৰম মিহলি
শ্ৰদ্ধাৰে
'আগলি
বাঁহৰে
লাহৰী
গগনা'টি
আগবঢ়াইছোঁ ॥

ভূপেন হাজৰিকা

মোৰ এই বাবলি গীতৰ
সৈতে আগমনক
চিনাকি কৰি
দিওঁ

গীতৰ ভাব-মধুৰ সুৰ-মধুৰ
বেদনা — বেদনাই —

শিখি মোৰ ভৱত জেনা
চিয়বন্তু মোৰ দেহ
মোহ / মিহতক-বু(ও)
দেখ পাওঁ / মিহত
হাঁহ, কাদ, বেডিমন
কৰ — চিহ্নিত কৰ —
জেন পাৰ — যি কৰ —
— আপোনাৰ জীৱনত
চিহ্নিত পুহুত অসুখ
যি কৰ ! — হাঁহ চিহ্নিত —
— শুভ আপোনাৰ পুৰুষ —
আপোনাৰ মোৰ মাজ —
মনৰ পৰা পিঠা ।

গভীৰ নিশা ন কইনাক গগনা বজাই শূন্যৰ খোজা ন দবা
আছে, যদি কইনাই শূন্যৰ খোজে । সি আৰু নো কি দিব ?
কুৰেবো পো নহয় যে সি ধন-সোণ দিব । আনৰ ধন-চান

আগলি বাঁহৰে লাহৰী গগনা ৫
কাঢ়িলে বা মিঠা তেলত
বিহ ঢালিলে পিতায়ে শিক্ষা
নিদিলে যে । সি কংসবধৰ ভাওনা দেখুৱাব পাৰে—যদি
তাই বিচাৰে !

বামৰে দেশত থকা বাৰণ বধোঁতে সজাগ জনতাৰ (সুদ
জনতাও আছে!) যদি জীৱনটো যায়—যাক । সমাজত
ক'লা কাকতীফাৰংবোৰৰ যিহে উদ্ভাৱলি চলিছে—

যায় যদি যায় জীৱনটো যাক ৬
তিল্ তিল্ কৈতো আমাক
মাৰিছেই । সেনাপতি থমকি
জিৰালেও পোহৰ আনোঁতাই জানো আগুৱাই গৈ
নিচিঞৰিব—ওলাই আহ্ ওলাই আহ্ বুলি ?

অলপ হাঁহি পাবলৈ বহুতো কান্দিব লাগে । বহুত
কান্দোন, অলপ হাঁহিয়েই হেনো জীৱন-মেলা । মই যদি
বহুত হাঁহি আৰু অলপ কান্দোনৰ খেলা খেলোঁ বুলি

হেজাৰ জনৰ বেজাৰ দেখি ৭
প্ৰতিজ্ঞা কৰোঁ—হেজাৰ জনৰ
বেজাৰ দেখি ! মোৰ হাঁহি-
খিনি বিলাই দিলোঁ । শ্ৰোতা বন্ধ, তুমিও অকণ লোঁৱা ।
কান্দোনখিনি মোৰ বুকুতেই থাওক । নেলাগে কেও
দেখিব ।

‘সঁচা নায়ক’ বিচাৰি মোৰ কাষলৈ মোৰ লিখক বন্ধু
আছিল। নিজৰ কথা নকৈ মানৱ ইতিহাসত সেৱাৰ স্থানৰ
কথা কওঁতে তেওঁ মোক উপলঙা কৰিলে। অবিশ্বাস
কৰিলে। মিছা কল্পনাৰ মিছা
তোমাৰ লিখা : মিছা ৮
কথা লিখি বঙীন কাহিনী
সৃষ্টিৰ অহংকাৰ কৰি দেখুৱালে। মোৰ সংগ্ৰামৰ মাজেদি
সহস্ৰ মানৱৰ যুঁজৰ জোৰাৰ তেওঁ নেদেখিলে! সঁচা সেৱাৰ
কাহিনী অহংকাৰী কাহিনীকাৰে নিলিখিলে—পিচে সেই
কাহিনী সময়ে ইতিহাসত লিখি পেলালে! নিজৰি কাপ
নিজৰি নিজৰি তেওঁৰ ভাষাও ভাগবিল—আজি। আব্দ
মোৰো জানোঁ সময় আছে আকৌ কাৰো কৰিবলৈ—
‘কাহিনী এটি লিখা—সেৱাৰে বিষয়ে’ বুলি?

মই তোমাক ভাল পাওঁ। গাভৰুৱে ডেকা প্ৰেমিকক কয়।
জীৱনৰ প্ৰথম তৰীত প্ৰথম যাত্ৰী হৈ গাভৰুৱে ডেকাৰ
দৃঃসহ বেদনাত ভুগিলেও ৯
আঁচনিৰ সাগৰত সাহসৰ
স্বাক্ষৰ কৰিবতো? সহিবতো
দৃঃসহ বেদনাত ভুগিলেও?

কাঁইটৰ চিতা সাজি মদাৰৰ জুইৰে বেয়ালোকক পুৰি
চাবছোন—কিজানি ‘মানুহ’ হয়েই! মদাৰৰ কাঁইটত বুকুৰ
তেজ ঢালি উদ্ৰ্ধমুখী হৈ বগাই যোৱা পাণ খাবলৈ আন
সহস্ৰ জনৰ দৰে—মোৰো ভাল
লাগে পিচে বহাগতে বং ১০
লাগে। মদাৰফুল পুজাই
সবাহে হেনো নেলাগে—পিচে বহাগত আকাশত বং সানিব
কোন ফুলে? মিছা কাগজৰ ফুলে?

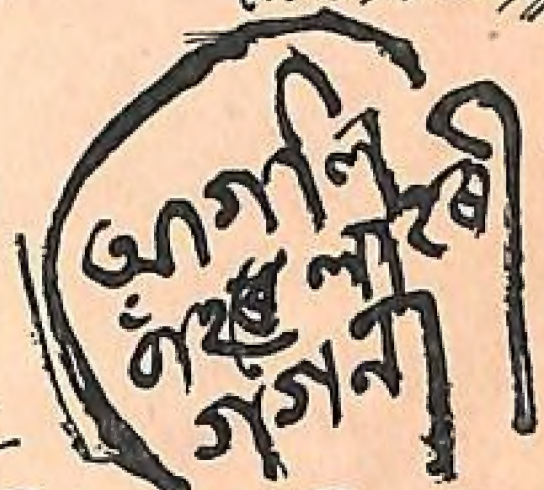

‘৬৪ ৪
পৰ্বত
গোপাল
কামিনী
মহেশ্বৰী
১৯৮০
১৯৮০

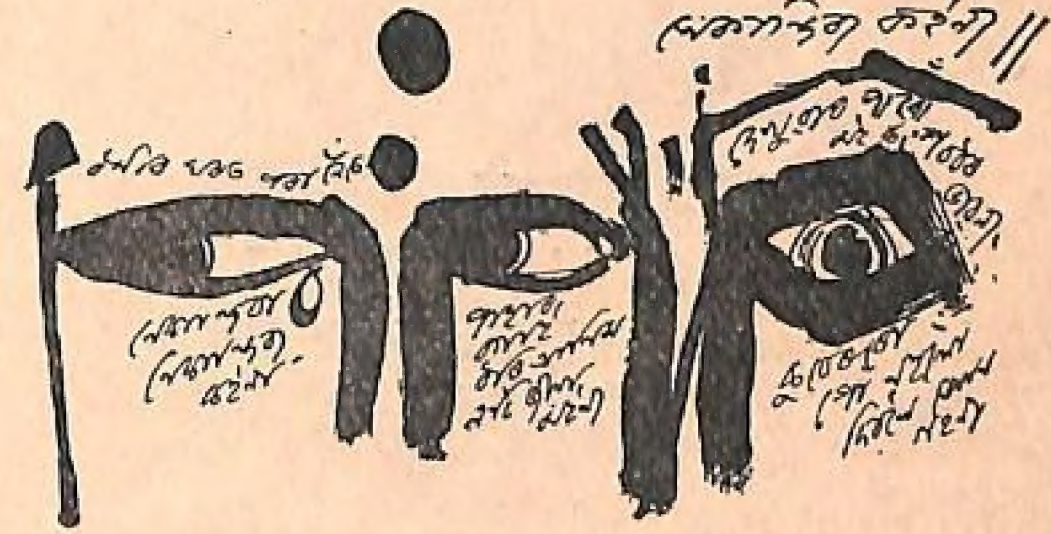
নেজানিবা নেজানিবা মোৰে নতুন কৰ্মনা
পাহাৰ ভাৰত চিৰি আনিলে দুটি (মহেশ্বৰী মহেশ্বৰী
মহেশ্বৰী
নেজানিবা কৰ্মনা ॥

১৫/
আনন্দ আনন্দ পুৰুষোত্তম - পিতৃয়ে শিখা সিদ্ধি
মহেশ্বৰী চান চান কাহিনী - আয়ে শিখা সিদ্ধি
কুঁৱৰীয়ে (পা নহাৰে) দিৱলী আনন্দ
(পিতৃ) পাহাৰ ভাৰত চিৰি আনিলে মহেশ্বৰী মহেশ্বৰী
মহেশ্বৰী
নেজানিবা কৰ্মনা ॥

১৬/
মহেশ্বৰী ১৩৬ পৰা হৈছে, মোৰ দুটি কৰ্মনা
পেচা-কোৰ-মান কোৰ পাহাৰেই চিৰি
(মোৰ) পাহাৰেই (মোৰ) যদি (মোৰ) (মোৰ) (মোৰ)
দেখুৱাৰ পাহাৰেই মহেশ্বৰী (মোৰ) (মোৰ) (মোৰ)
মোৰাৰিবা কৰ্মনা ॥

১৭/
আনন্দ আনন্দ চান চান - এওঁৰে শিখা সিদ্ধি
মিৰিচেন্ত ১৭ চিৰি চিৰি - এওঁৰে শিখা সিদ্ধি
আনন্দ চান চান যদি পাহাৰী সংগীত
আনন্দ চান চান যদি পাহাৰী সংগীত
মহেশ্বৰী
নেজানিবা কৰ্মনা ॥

আহ্
আহ্
ওলাই আহ্
সজাগ জনতা—
আহ্
আহ্
ওলাই আহ্
পোহৰ আনোঁতা

বামৰে দেশতে থকা বারণ বধোঁতে
যায় যদি যায় জীৱনটো যাক্! আহ্ ॥

সমুখৰে সেনাপতি থমকি জিৰালে
কিনো হ'ব সেনানীয়ে ভাবিলে গুণিলে
ক'লা কাকতীফৰিং নাশোঁগৈ আহ্ ॥

(শব্দ) বুকুৰে শিশুৰে আতুৰনাদ
(সেয়ে) তিল্ তিল্ মৃত্যুৰ আনে সংবাদ,
সেই সংবাদ শব্দনিও বধিব কিয়?
তই নকৰিবি তোৰ শেষ প্ৰতিবাদ?

সংগ্ৰাম আন এটি নাম জীৱনৰে
ইতিহাসে চিঞৰে : জয় জনতাৰে
হাস এৰি দানৱক বধোঁগৈ আহ্ ॥

পৰিহা চপেটম্বৰ
কালিকতা : '৬৪

যায় যদি যায় জীৱনটো যাক্

হেজাৰ জনৰ বেজাৰ দেখি

জীৱনটোৰে কান্দোনখিনি
নিজেই সাঁচি থলোঁ
জীৱনটোৰে হাঁহিখিনি
বিলাই বিলাই দিলোঁ

অ' শ্ৰোতা বন্ধু
তুমিও অকণ লোঁৱা ॥
জীৱনটোৰে কান্দোনখিনি
নিজেই সাঁচি থলোঁ ॥

হাঁহিখিনি পাবৰ বাবে বহুতো কান্দিলোঁ
মাজে মাজে কান্দি কান্দি নিজেই হাঁহিলোঁ,
বহুত কান্দোন, অলপ হাঁহিৰ এয়ে জীৱন-মেলা ॥
সেয়ে জীৱনটোৰে হাঁহিখিনি বিলাই বিলাই দিলোঁ ॥

বন্ধু তুমি হয়তো পালা
মাথোঁ অৱহেলা
সেয়ে মোৰো অলপ হাঁহিৰ
অংশ তুমিও পালা ।

হেজাৰ মূখত সুখৰ হাঁহিৰ সপোন দেখিলোঁ
হেজাৰ জনৰ বেজাৰ দেখি প্ৰতিজ্ঞা কৰিলোঁ
অলপ কান্দোন, বহুত হাঁহিৰ পাতিম ময়ো খেলা ॥
সেয়ে জীৱনটোৰে হাঁহিখিনি বিলাই বিলাই দিলোঁ ॥
শ্ৰোতা বন্ধু,
তুমিও অকণ লোঁৱা ॥

পোন্থৰ আগষ্ট
কালিকতা : '৬৪

কাহিনী এটি লিখা সেৱাৰে বিষয়ে
কৈছিলোঁ বহু বহু বাৰ
বন্ধু লিখক, তুমি নুশুনিলে
দেখুৱালা মাথোঁ অহংকাৰ!

সঁচা নায়ক বিচাৰি বিচাৰি
তাহানিয়ে আহিছিলো লৰাৰি
ময়ো দেখোন মানৱ ইতিহাসৰ
কথা কলোঁ নিজকে পাহৰি,

তেতিয়াতো তুমি লিখি গ'লা
মিছা কথা মিছা নায়কৰ!!

যি কাহিনী তুমি নিলিখিলে
তাক ইতিহাসত সময়ে লিখিলে,
মোৰেই মাজত সহস্ৰ মানৱৰ
যুঁজৰ জোৱাৰ তুমি নেদেখিলে!

নিজৰি-কাপ নিজৰি নিজৰি
(আজি) তোমাৰ ভাষাও পৰিলে ভাগৰি
ময়ো আজি ক্ষণ ক্ষতি কৰি
নেযাওঁ আৰু তোমাকে বিচাৰি

নেযাওঁ আৰু শত কাৰো কৰি
কবলৈ আৰু এটিও বাৰ।

বন্ধু লিখক, তুমি লিখি গ'লা
বঙীণ কথা মিছা কল্পনাৰ!!
কাহিনী এটি লিখা সেৱাৰে বিষয়ে
কৈছিলোঁ বহু বহু বাৰ!!

তোমাৰ লিখা
মিছাঃ

দুঃসহ বেদনাত
ভুগিলেও

দুই জুলাইৰ
আবেলি :
কালিকতা : '৬৪

হু হু ধুমুহা আহিলেও
আকাশ ক'লামেঘে ছানিলেও
বিম্বিম্ব বৰষুণ পৰিলেও
তুমি যেন থাকা মোৰ কাষতে॥

মোৰ জীৱনৰ প্ৰথম তৰীত
প্ৰথম যাত্ৰী হৈ বহিলা
বুকুৰ তপত উম্মাচি,
ভয়াবহ চাকনৈয়া দেখিলেও
তুমি যেন থাকা মোৰ কাষতে॥

শৈশৱ পাৰ হ'ল, কিশোৰ হলোঁ
কৈশোৰ পাৰ হ'ল, যুৱক হলোঁ
যৌৱন জোৱাৰত নাও মেলি
আশাৰ পাল বদুপে তোমাকে পালোঁ

মোৰ আঁচনিৰ সাগৰতে
সাহসৰ স্বাক্ষৰ কৰিলা
নিৰাশাৰ চকুপানী মচি,
দুঃসহ বেদনাত ভুগিলেও
তুমি যেন থাকা মোৰ কাষতে॥

উনৈশ আগষ্টৰ
নিশা :
কালিকতা : '৬৪

লাগে পিচে বহাগতে বং সানিবলে'

মদাৰৰে ফুল হেনো পূজাতো নেলাগে
মদাৰৰে ফুল হেনো সবাহত নেলাগে
লাগে পিচে বহাগতে বং সানিবলে'
লাগে পিচে আকাশতে জুই জ্বলাবলে' ॥

কোনোবাই মোক হেনো মদাৰৰে বিজালে
আমাৰ দৰে লোক হেনো কামে-কাজে নেলাগে
লাগে পিচে সমাজতে বং সানিবলে'
লাগে পিচে আকাশতে জুই জ্বলাবলে' ॥

মদাৰ গছত বগোৱা পাণ
থাবলৈহে ভাল — ভাল ।
উদ্ৰ্ধমুখী পাণলতাৰ
প্ৰতিজ্ঞাহে ভাল — ভাল ।
পাণ হৈ মদাৰতে
বগোৱা জনহে ভাল — ভাল ।
কাঁইটতে বুকুৰে তেজ
ঢলা জনহে ভাল — ভাল ।
মদাৰৰে জুই শিখা বিচৰা জনকে
বহাগতে মই আজি যাম পূজিবলে' ॥

সঁচা সব্দ মানুহ যদি
বঙা মদাৰ হয়
মদাৰৰে শিখা যদি
হাতে হাতে লয়

তোতিয়াহে সমাজ-আকাশ জ্যোতিৰে ভৰিব
জ্যোতি লাগে এন্ধাৰকে নাশ কৰিবলে' ॥

মদাৰ নেলাগে পূজাত
কাৰ পূজা সেয়া?
তেনে পূজা নেচাওঁ আমি
সেই সবাহ বেয়া

তেনে পূজাত লাগে মিছা কাগজৰে ফুল
তাতে কতই মানৱতা যায় বেচিবলে' ॥

যাৰ পূজাত নৰমাংস
সেৰ জোখে কিনে
কিনি তাতে গোলাপৰে
আঁতৰ কিছূ সানে,

যাৰ পূজাত মিছা গৰল মোনে মোনে আহে
মাটিৰ জীৱন অমৃতৰে যাৰ বাহি নাহে
তেনে লোকক কাঁইটৰে শয্যা পাতি দিয়া,
দি মদাৰ জুইৰে জ্বলোৱা মানুহ কৰিবলে' ॥

তিনি এপ্ৰিলৰ
দোকমোকালি
কলিকতা : '৬৪

বাকী গীত কেইটিৰ পৰিচয় এইবাব দিওঁ :

কোন বজা কেনে তাৰ বদ্বৰ্জীৰ অভাৱ নাই। গীতিকাৰ-
সুৰকাৰৰ আশা-বেগু থকা সৃষ্টিয়ে সময় নদীত যদি
কোঁতয়াবা গীতেৰে পট আঁকি যায়, তাৰ বাবে ধন্যবাদ

হংসকাপেৰে বদ্বৰ্জী লিখে ১৫ দিওঁ উজনি পানীৰ মৰমী
সোঁতত কোনোবা চিত্ৰলেখীয়ে

হংসকাপেৰে লিখা সুন্দৰৰ বদ্বৰ্জীখনকহে! অশান্ত হৈ
তেতিয়া গীতিকাৰ, সুৰকাৰে নিজৰ মনটোৱে চিত্ৰৰি কয় :
চোঁৱাহি চোঁৱাহি চিত্ৰলেখী যায়। গোঁৱাহি গোঁৱাহি, সুৰৰ
সীমা নাই—।

অসমীয়া গৰখীয়াই লাহৰীৰ বদ্বৰ্জী বৰ্ণোৱা শুনিলে। আমাৰ
অসমতে থকা এজন খাচী গৰখীয়া বাঁহী বাদকে তাৰ মানসী
লিয়েংমাকাওক কিটো চকুৰে চায় চাওঁছোন : তাইৰ

খবুলেই শ্বিলঙৰ ১৬ জেইন্‌চেম্‌খন বিজুলীৰে
বোৱা। এবা, শ্বিলঙৰ

আকাশত বিজুলী আছে। তাইৰ বঙা গুঁঠজুৰি মোৰে
বোলোৱা। এবা, শ্বিলঙৰ মোঁ মিঠা। তাই চুলিত ডিয়েংচিয়ে
গছৰ সেউজীয়া বং সানিছে। সেই বং লাগি তাৰ বাঁহীৰ
মাত সেউজীয়া হৈছে। তাৰ প্ৰেয়সীৰ দেহাৰ ভাঁজে ভাঁজে
কোমলতা সানিছে কোনে? নিয়ৰে। নিয়ৰে। শ্বিলঙত
নিয়ৰ আছে।

আজিৰ 'অসমীয়া' এফালে আৰু অসমৰে খাচী ভাই-ভনী-
সকল এফালে। ভুল বদ্বৰ্জী হয়। এজনে আনজনৰ
পিনে পিঠি দি কৰ খোজে 'নেজানোঁ আমি তোমালোকক।'

দুয়োটি বাঁহী বাঁহৰে বাঁহী ১৭ পিচে, দুয়ো দুয়োৰে যুগ
যুগৰ বাঁধ নহয় জানো?

চেৰাপদীয়াৰ ডাৱৰে আহি বাৰিষা বদ্বৰ্জীৰে জানোঁ আমাৰ
লুইতক সাৱটি নধৰে? আমাৰ শূৱালকুচিৰ মদুগা কাপোৰে
জানোঁ খাচী গাভৰুৰ দেহা, জেইন্‌চেম্‌ সাজ হৈ সাৱটি
নধৰে? আমাৰ কৃষ্ণ গৰখীয়াৰ বাঁহী আৰু খাচী গৰখীয়াৰ
বাঁহী জানো—বাঁহৰ নহয়? দুয়ো জানো একে সুৰকে
প্ৰকাশ নকৰে?

বৰ্ণালিয়া ম'হৰ শিঙত ধৰিব পৰা, বাঘ ছাগলীক একেটা
ঘাটতে পানী খুৱাব পৰা, সমাজৰ ধন-ধান সবু-বৰ সবাকৈ
বিলাই দিয়াৰ সপোন দেখা নেহবু নোহোৱা হ'লত,

বঙাকৈ গোলাপৰ কলি হীৰালালে ১৯ হীৰালালে অসহায় অন্তৰ
কৰিবই। লগতে পৃথিৱীৰ

বিবেকো যে অসহায়। এতিয়া কাৰ পিনে লৰাৰ যাব?

মুৰ্খ মানৱক জীৱনৰ বিদ্যুৎ যদি গীতিকাৰ বদ্বৰ্জী
কিণ্ণতো দিব পাৰোঁ তাৰ বাবে মাজে মাজে প্ৰকৃতিক
প্ৰাণপাত কৰিবৰ মন যায়; বিশেষকৈ, প্ৰচণ্ড ধুমুহাক,

গীত গাই ক'পাম দিগন্ত ২১ উদাত্ত কণ্ঠ থকা বজ্জক আৰু
আকাশৰ পূৰ্ণ-বিশালতাক।

গীত গাই দিগন্ত ক'পাব পৰা গীতিকাৰে প্ৰকৃতিৰ বদ্বৰ্জী
মাজতে মানুহৰ শৰ্কতিও নেদেখে জানোঁ?

দুৰ্ভাগ্যবশতঃ এগৰাকী গাভৰুৰ গৰ্ভত এটি অবৈধ শিশুৱে
ঠাই ল'লে। শিশুটিৰ জন্মও হ'ল। মাকৰ মনত শিশু
সদায়েই সোণ, জোন, মণি। অবৈধ শিশুৰ বিষয়ে কোনোবাই

বৈধ কি অবৈধ কি : প্ৰশ্ন হব ২৫ ক'বাত নিচুকনি গীত
লিখিছে নে কব নোৱাৰোঁ।

মোৰ হ'লে লিখা হ'ল। কাৰণ : বৈধই হওক বা অবৈধই
হওক—তেনে শিশু জানো এটি বিৰাট সামাজিক প্ৰশ্ন
নহয়?

শেষত : মোৰ শাৰীৰিক চকুৰে নিতৌ দেখা বিষয়বস্তু
থকা গীতি-সাহিত্য আৰু মনৰ কাণেৰে শুনো
সুৰ—এই দুয়োটা কোনখিনিত মিলে—মই গম
নেপাওঁ। মোৰ নিজৰ কাপে মাথোঁ দুটি কথা
জানে—প্ৰকাশৰ সবলতা—আৰু মানৱ মনৰ
সংযোগত তাৰ বোৱতি সৃষ্টি।

এই ক্ষেত্ৰত, গীতি-সাহিত্য বিশেষজ্ঞ আঁৰ কোপলেণ্ডৰ
ভাষা মোৰ প্ৰিয় :

*Our love of music is bound up with its forward
motion. Music's incessant movement forward exerts a
double and contradictory fascination.*

*On the one hand it appears to be immobilizing time
itself by filling out a temporal space, while generating
at the same moment the sensation of flowing past us
with all the pleasure and sparkle of a great river.*

To stop the flow of music would be like—

stopping time itself,
- incredible and inconceivable

মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ নতুন
সীতল পানচৈ - চাইত
মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ
মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ -
মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ

মোঃ
সীতল-মোঃ সীতল মোঃ মোঃ মোঃ
মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ

মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ

মোঃ মোঃ মোঃ
মোঃ মোঃ মোঃ
মোঃ মোঃ মোঃ

হংসকাপেৰে বুৰঞ্জী লিখে

চিৰযুগমীয়া চৌ তুলি
চৌ তুলি
নতুন সুৰৰ পানচৈ উটি যায়
জিলামিলিয়া চৌ তুলি
চৌ তুলি
পদম সুৰৰ পানচৈ উটি যায়
মনময়বীৰ বং সানি
বং সানি
সময় নদীত পট আঁকি আঁকি যায়

অণু পৰমাণু হৈ
কাৰ আশা-বেণু উৰে
আজি উৰে?

অ' অ' অ' মোৰ মন-গীতিকাৰ
চোঁৱাহি চোঁৱাহি
হৃদয় বিলাই কোন যায়!

উজনি পানীতে
মৰমী সোঁততে
চিত্ৰলেখীয়ে
চিৰসুন্দৰৰ
হংসকাপেৰে
বুৰঞ্জী লিখে

অ' অ' অ' মোৰ মন-সুৰকাৰ
গোঁৱাহি গোঁৱাহি
সুৰৰ আজি সীমা নাই!

নভেম্বৰ
ইন্দুপদবী ষ্টুডিঅ'
কালিকতা : '৬৩

খুলেই শ্ববুন্

লিয়েংমাকাও ১
কোন পাহাৰ শিখৰতে বাট চাইছা?
সুৰৰ প'জা কিয় উদং বাখিম
অকলশৰে মই কিমান কান্দিম
তাকে একমনে ভাবিছা?

চুলিটাৰি,—
তাতে, ডিয়েংচিয়ে ২ পাতৰ বঙ সানিছা
সেই বঙ লাগি হ'হা
মোৰ শ্বৰাতি ৩ বাঁহীৰ
সুৰধৰনি তুমি শুনিছা?

অ' আকাশ—
মোৰ লগৰীক তুমি জানোঁ দেখিছা?
তেওঁৰ জেইন্‌চেম্ ৪ খনি বিজুলীৰে বোৱা,
বঙা গুঁঠজুৰি মোৰে বোলোৱা,
তুমি জানোঁ মন কৰিছা?

অ' নিয়ৰ—
শুহুৰি মাৰিছা—
খুলেই শ্ববুন্
শ্ববুন্ ৫ তোমাকে
মোৰ মানসীৰ
দেহাৰে ভাঁজত
কোমলতা তুমি সানিছা।

হুয়োটি বাঁহী বাঁহৰে বাঁহী

হে হে হে ঢোলে ডগৰে
হে হে হে হিয়াৰ উমেৰে
নেদেখা এনাজৰীৰে
এ বান্ধো আৰ্মি পাহাৰ শিখৰৰে মহান চিয়েমক ১,

হে হে হে চেৰাপুঞ্জীৰে
হে হে হে ভিজা আকাশৰে
উদাৰ মেঘে যেনেদৰে
সাবটি ধৰে বাৰিষা-বুপেৰে আমাৰ লুইতক ২

মুগা সোণালী শূৱালকুচিৰে
হয় জেইন্‌চেম্ ২ খাচী বুপহীৰে
সৰল গছৰে ধূপকাঠৰে
সুগন্ধি সুবাসে ভুলায় আমাক ৩

ওখ সৰলৰে পাত সেউজীয়া
আমাৰো আঁহত গছ সেই বৰণীয়া
ৱেই ৩ বা জোনে
পাহাৰ ভৈয়ামতে
শাৰদী নিশা ঢালে একেই জোনাক ৪

বঙা পাহাৰৰে মাটি কাটি
খাচী কৃষকে খাটে দিনে ৰাতি
ভৈয়ামৰো খেতিৰ
হেজাৰ বংমনে
আঁকোৱালি ধৰিব সেই কৃষকক ৫

১ এগৰাকী খাচী গাভৰুৰ নাম : ২ সৰল গছ : ৩ বাঁহৰ বাঁহী
৪ খাচী গাভৰুৰ গাৰ কাপোৰ : ৫ ধন্যবাদ

পোন্ধৰ
জুন :
শ্ববলং : '৬৪

খাচীৰ ইশ্বৰ হ'ল উৱেই ৪ মহান
নাগধাৰী শিৱ আমাৰো ভগৱান
খাচী আৰু আমি
ভেদাভেদ এৰি
বঢ়াওঁ অসমীৰ মহান একতাক ॥

কৃষ্ণ গৰখীয়াই বায় বাঁহী
খাচী গৰখীয়াই বায় শ্বৰাতি ৫
দুয়োটি বাঁহী
বাঁহৰে বাঁহী
দুয়ো প্ৰকাশে একেটি সুৰক ॥
হে হে হে ঢোলে ডগৰে ॥

ওঠৰ জুলাইৰ
দুপৰীয়া
নোম্বা : '৬৪

ৰঙাকৈ গোলাপৰ ক'লি হীৰালালে

জেঠৰে তেৰেৰে বৃদ্ধৰ দুপৰীয়া
তেৰশ এসত্তৰ চন।
বাতৰি আহিলে জৱাহৰ নাই
অবিশ্বাস কৰিবৰ মন ॥

চন্দন কাঠৰে শিখা বাই বাই
ষিদিনা জৱাহৰ গ'ল।
জৱাহৰৰ মানৱী দেহা নেপাইহে
আমাৰো বিশ্বাস হ'ল ॥

জৱাহৰ নোহোৱা হবনো পাবেনে
এনুৱা কথা যে ফাকি।
সিদিনা জৱাহৰে নিজেই নকৈছিলে
জীৱনকাল বহুতো বাকী ॥

ভাৰতী আয়ে দঢ়াই নকৈছিলে
অকমান জিৰণি লোঁৱা
তুমি নুশুনিলে অশান্ত জৱাহৰ
জিৰণিহে আঁতৰাই থোঁৱা ॥

মৰম-মুকুট পিন্ধাই অভিষেক পাতিলোঁ
আজীৱন মন্ত্ৰণা দিলা।
আমাৰে কাৰণেই নিজ সুখ নেওচি
নিজেই শৰশয্যাতে শূলা ॥

বাঘে-ছাগলীয়ে একেটি ঘাটতে
পানী যাতে পিব পাৰে।
তেনে পৃথিৱীৰে মূৰতি গঢ়ি লৈ
বুজালা মহিমা তাৰে ॥

দুটি ম'হৰ যুঁজত খাগৰিৰ মৰণ হয়
খাগৰিৰ কাষলৈ গ'লা।
দুটি ম'হৰ মাজৰে মানুহ-খাগৰিৰ
তুমিহে সাৰথি হ'লা॥

বণ মতলীয়া বলিয়া ম'হৰো
শিঙতে ধৰিলা তুমি।
মহিষাসুৰকো চিঞৰি ক'লাগৈ
পৃথিৱী শান্তি ভূমি॥

সমাজৰ ধন-ধান সব্দ-বৰ সবাকৈ
সমানে ভগাওঁ বুলি
প্ৰতিজ্ঞা কৰোঁতেই লৈ গ'ল ক'ৰবাৰ
ঈশ্বৰে কোলালৈ তুলি॥

দৰ্শন প্ৰয়াগত তুমি স্নান কৰিলা
আমালৈ ছটিয়ালা পানী।
বুকু ডাঠে কৰি তোমাক কথা দিলোঁ
আগুৱাম তোমাকে মানি॥

বঙাকৈ গোলাপৰ কলি, হীৰালালে
কাৰ বুকুত সজায়ে দিব।
পৃথিৱীৰ বিবেক অসহায় হ'লেই
কাৰ পিনে লৰাৰ যাব॥

এতিয়া কৰোঁ কি, কান্দোঁ নে হাহোঁ
নে মূৰৰ চুলি চিঙি মৰোঁ
নে অন্ধৰ্শতিকাৰ জৱাহৰ যুগটোক
চিৰযুগমীয়া কৰোঁ॥

জৱাহৰলালৰ
মৃত্যুৰ পিচদিনা
কলিকতা : '৬৪

গ
ত
গা
ই
ক
পা
ম
দি
গ
স্ত

প্ৰচণ্ড ধুমুহাই প্ৰশ্ন কৰিলে মোক
ঃ তোমাৰ প্ৰাপ্য কি কোঁৱা ?
মনৰ দুৱাৰ মেলি নিভীকভাৱে কলোঁ
ঃ তোমাৰ শক্তিখিনি দিয়া।
বজ্ৰৰ গজ্জনে বক্ষ উজাৰি কলে
ঃ তোমাৰ কাম্য কি কোঁৱা ?
মই কলোঁ : বজ্ৰ, তোমাৰ শক্তিশালী
উদাত্ত কণ্ঠটি দিয়া।

এদিন আকাশে ক'লে :
জনৈক গীতিকাৰে
'অকণি আকাশ' দেখোঁ মাগে,
তুমি কিয় বাবু
কম্পিত কণ্ঠেৰে
মাগিছা সৰ্ব্বাকাশ সত্ত্বা ?

মই কলোঁ : তুমিয়েতো
কৈছিলো ৰাতিপুৱা
যিমনে বিলাই দিবা

সিমানা মহান হবা,
 তাৰে নাম সঁচা উদাৰতা!
 সেয়েহে আকাশ তুমি
 দিব যদি খুজিছাই
 দিয়া অৱদানৰূপে
 তোমাৰ পূৰ্ণ বিশালতা,
 দিয়া যদি আজিয়েই দিয়া।

মহাকাশে দিলে মোক
 বিশাল দৃষ্টি
 আৰু ধুমুহাই প্রচণ্ড শক্তি,
 বজ্ৰই দিলে মোক উদাত্ত কণ্ঠ
 আৰু দিলে সাহসৰ যুক্তি,

বজ্ৰৰ কণ্ঠেৰে
 ধুমুহাৰ শক্তিৰে
 গীত গাই ক'পাম দিগন্ত
 দানৱৰ সমাজতো
 গাম মানৱৰে গীত
 কলিজাৰ সঁচা সুৰ-সিন্ধু।

ধুমুৰ্শ্ব মানৱক
 জীৱনৰ বিদ্যুৎ
 কিণ্টকতো যদি দিব পাৰোঁ
 আকাশ
 ধুমুহা
 আৰু বজ্ৰক
 তাৰ বাবে
 শতবাৰ প্ৰণিপাত কৰোঁ
 শতবাৰ প্ৰণিপাত কৰোঁ॥
 প্ৰতিদান কিনো দিওঁ কোঁৱা??

অসম সাহিত্য-সভাৰ
 নাজিৰা অধিবেশনত
 সঙ্গীত শাখাৰ
 সভাপতিৰূপে
 কবিসম্মিলনীত পঠিত
 ১৯৬৩ৰ বহাগ

বৈ কি অবে কি?
 স্বপ্ন হব!!!

● অহ অহ অহাশয় শুব
 অহ অহ উতাহ শুব
 দিশভূত হাঁহাৰাৰ হব॥

● অহ অহ শুক্ল হব, হব
 ত্ৰীত হব, হব

হুন্দোও শিল্প হব
 অহ অহ অহাশয় শুব॥

● পাপ যদি কোঁ, তামনা দিম দিলে
 দিলে
 দিলে?

● মোহ যদি কোঁ, সুৰ কিয় দিলে
 দিলে
 দিলে?

● ভাঙন যদি কোঁ, চিহ্ন কিয় দিলে
 দিলে?

আৰু তৰ মাজিমাৰ মোহ দিও
 কোঁ দিব?

অহ অহ অহাশয় শুব॥

হাঁহাৰ ভাৰ নিশা মোহ মোহ শুব

● বৈ কি অবে কি?? স্বপ্ন হব॥

দিশভূত হাঁহাৰাৰ হব॥

অহ অহ অহাশয় শুব॥

অসম সাহিত্য-সভাৰ
 নাজিৰা অধিবেশনত
 সঙ্গীত শাখাৰ
 সভাপতিৰূপে
 কবিসম্মিলনীত পঠিত
 ১৯৬৩ৰ বহাগ

প্রথম প্রকাশ :
গতি প্রকাশ
দ্বিতীয় প্রকাশ :
লয়াৰ্ছ বুক ষ্টল
পানবজাৰ : গুৱাহাটী

বেটুপাত পৰিকল্পনা :
আব্দ স্কেচ্ : ও. চি. গাংগুলী

প্রথম আব্দ শেষৰ গীতৰ স্কেচ্
গীতিকাব্যৰ নিজৰ

আলোকচিত্র : মান্না

প্রথম তাঙবণ : অক্টোবৰ '৬৪
দ্বিতীয় তাঙবণ : নভেম্বৰ '৬৪
তৃতীয় তাঙবণ : মে '৬৭

বেচ : এশ পঁচিশ পইচা

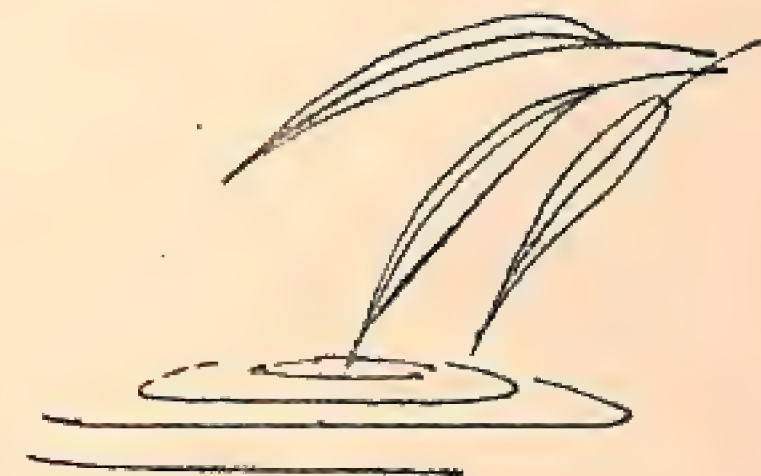
ছপাওঁতা :
শ্রীকালীচৰণ পাল
নবজীৱন প্ৰেছ
৬৬ গ্ৰে ষ্ট্ৰীট
কাঁলিকতা-৬

সংগীত

॥ প্রায় অকলে অকলে
অথচ নিভাঁকভাবে
অসমৰ পৰিধিৰ
বাহিৰতো
অসমৰ সাহিত্য সংস্কৃতিৰ
ধ্বজা উৰুৱাই থকা
বহুমুখী প্ৰতিভাসম্পন্ন
সমাজ-সচেতন কথাশিল্পী
লিখনী-ভাস্কৰ,

হেম বৰুৱা দেৱশৈ

মোৰ মৰম মিহলি
শ্রদ্ধাৰে
'আগলি
বাঁহৰে
লাহৰী
গগনা'টি
আগবঢ়াইছোঁ ॥

ভূপেন হাজৰিকা

মোৰ এই বাৰটি গীতিৰ
সৈতে আগমন্যক
চিনাকি কৰি
দিওঁ

গীতৰ ভাবমধুৰ সুৰমধুৰ
বেদনা — বেদনাই —

পিচি মোৰ কোঁঠে তোলা
চিয়বন্তু তোৰে দেহ
তোহু / মিহঁতে — দেহে
দেখা পায় / মিহঁতে
হাঁহ, কান্দ, আভিমান
কৰে — বিদ্রোহ কৰে —
তোলা পায় — যিন কৰে —
— আপোনাৰ জীৱনৰ
জিভন মধুৰত অসুখ
যি কৰে ! — হাঁহ চিয় —
— শুভ আপোনাৰ পৰা —
আপোনাৰ মোৰ মৰাজু-
মৰা পৰা / পায় ।

গভীৰ নিশা ন কইনাক গগনা বজাই শুনাব খোজা ন দবা
আছে, যদি কইনাই শুনিব খোজে। সি আব্দ নো কি দিব?
কুবেবো পো নহয় যে সি ধন-সোণ দিব। আনৰ ধন-চান
আৰ্গলি বাঁহৰে লাহৰী গগনা ৫ কাঢ়িবলৈ বা মিঠা তেলত
বিহ চালিবলৈ পিতায়ে শিক্ষা
নিদিলে যে। সি কংসবধৰ ভাওনা দেখুৱাব পাৰে—যদি
তাই বিচাৰে!

বামৰে দেশত থকা বাৰণ বধোঁতে সজাগ জনতাৰ (সদু
জনতাও আছে!) যদি জীৱনটো যায়—যাক্। সমাজত
ক'লা কাকতীফৰিংবোৰৰ যিহে উদ্ভাঙালি চলিছে—
যায় যদি যায় জীৱনটো যাক্ ৬ তিল্ তিল্ কৈতো আমাক
মাৰিছেই। সেনাপতি থমকি
জিৰালেও পোহৰ আনোঁতাই জানো আগুৱাই গৈ
নিচিঞাবিব—ওলাই আহ্ ওলাই আহ্ বুলি?

অলপ হাঁহি পাবলৈ বহুতো কান্দিব লাগে। বহুত
কান্দোন, অলপ হাঁহিয়েই হেনো জীৱন-মেলা। মই যদি
বহুত হাঁহি আব্দ অলপ কান্দোনৰ খেলা খেলোঁ বুলি
হেজাৰ জনৰ বেজাৰ দেখি ৭ প্রতিজ্ঞা কৰোঁ—হেজাৰ জনৰ
বেজাৰ দেখি! মোৰ হাঁহি-
খিনি বিলাই দিলোঁ। শ্রোতা বন্ধ, তুমিও অকণ লোঁৱা।
কান্দোনখিনি মোৰ বুকুতেই থাওক। নেলাগে কেও
দেখিব।

‘সঁচা নায়ক’ বিচাৰি মোৰ কাষলৈ মোৰ লিখক বন্ধু
আছিল। নিজৰ কথা নকৈ মানৱ ইতিহাসত সেৱাৰ স্থানৰ
কথা কওঁতে তেওঁ মোক উপলুঙা কৰিলে। অবিশ্বাস

তোমাৰ লিখা : মিছা ৮

কৰিলে। মিছা কল্পনাৰ মিছা
কথা লিখি বঙীন কাহিনী
সৃষ্টিৰ অহংকাৰ কৰি দেখুৱালে। মোৰ সংগ্ৰামৰ মাজেদি
সহস্ৰ মানৱৰ যুঁজৰ জোৱাৰ তেওঁ নেদেখিলে! সঁচা সেৱাৰ
কাহিনী অহংকাৰী কাহিনীকাৰে নিলিখিলে—পিচে সেই
কাহিনী সময়ে ইতিহাসত লিখি পেলালে! নিজৰ কাপ
নিজৰ নিজৰ তেওঁৰ ভাষাও ভাগৰিল—আজি। আৰু
মোবো জানোঁ সময় আছে আকোঁ কাবোঁ কৰিবলৈ—
‘কাহিনী এটি লিখা—সেৱাবে বিষয়ে’ বুলি?

মই তোমাক ভাল পাওঁ। গাভৰুৱে ডেকা প্ৰেমিকক কয়।
জীৱনৰ প্ৰথম তৰীত প্ৰথম যাত্ৰী হৈ গাভৰুৱে ডেকাৰ
আঁচনিৰ সাগৰত সাহসৰ
দুঃসহ বেদনাত ভুগিলেও ৯
স্বাক্ষৰ কৰিবতো? সহিবতো

দুঃসহ বেদনাত ভুগিলেও?

কাঁইটৰ চিতা সাজি মদাৰৰ জুইৰে বেয়ালোকক পুৰি
চাবছোন—কিজানি ‘মানুহ’ হয়েই! মদাৰৰ কাঁইটত বুকুৰ
তেজ ঢালি উদ্ৰমুখী হৈ বগাই যোৱা পাণ খাবলৈ আন

লাগে পিচে বহাগতে বং ১০

সহস্ৰ জনৰ দৰে—মোবো ভাল
লাগে। মদাৰফুল পুজাই
সবাহে হেনো নেলাগে—পিচে বহাগত আকাশত বং সানিৰ
কোন ফুলে? মিছা কাগজৰ ফুলে?

নেজান্দিয়া নেজান্দিয়া মোৰ নতুন কবিতা
পাহৰি কবিতা কবিতা মোৰ
নেজান্দিয়া কবিতা ॥

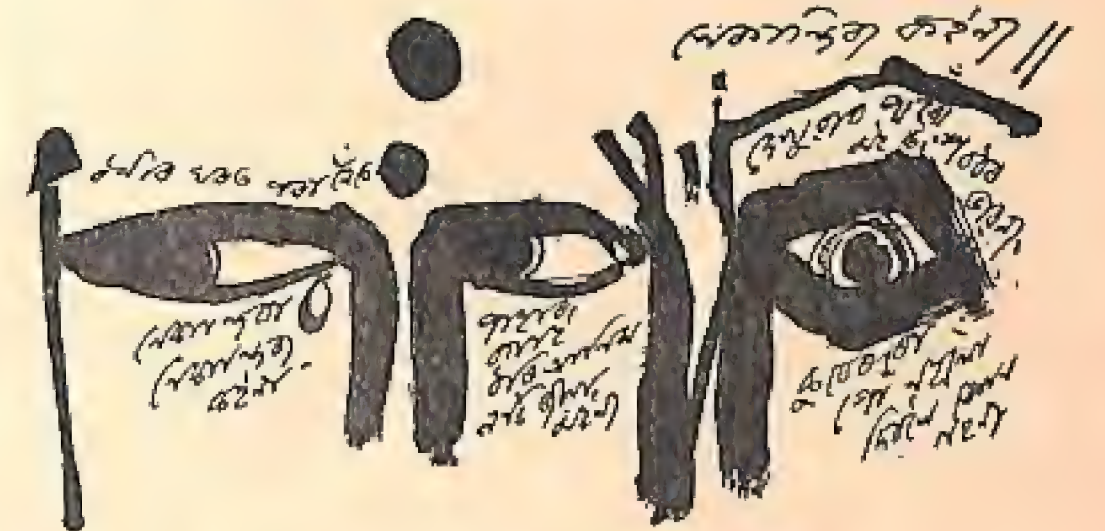
২৫/
মোৰ মোৰ মুখৰোৰে—পিচায়ে শিখা শিখি
মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ—আয়ে শিখা শিখি
কিহেৰা মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ
(পিচা) পাহৰি কবিতা কবিতা মোৰ
নেজান্দিয়া কবিতা ॥

২৬/
মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ—আয়ে শিখা শিখি
মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ—আয়ে শিখা শিখি
কিহেৰা মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ
(পিচা) পাহৰি কবিতা কবিতা মোৰ
নেজান্দিয়া কবিতা ॥

২৭/
মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ—আয়ে শিখা শিখি
মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ—আয়ে শিখা শিখি
কিহেৰা মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ
(পিচা) পাহৰি কবিতা কবিতা মোৰ
নেজান্দিয়া কবিতা ॥

২৮/
মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ—আয়ে শিখা শিখি
মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ—আয়ে শিখা শিখি
কিহেৰা মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ মোৰ
(পিচা) পাহৰি কবিতা কবিতা মোৰ
নেজান্দিয়া কবিতা ॥

আহ্
আহ্
ওলাই আহ্
সজাগ জনতা—
আহ্
আহ্
ওলাই আহ্
পোহৰ আনোঁতা

বান্ধবে দেশতে থকা বারণ বধোঁতে
যায় যদি যায় জীৱনটো যাক্! আহ্ ॥

সমুখৰে সেনাপতি থমকি জিৰালে
কিনো হ'ব সেনানীয়ে ভাবিলে গুণিলে
ক'লা কাকতীফৰিং নাশোঁগৈ আহ্ ॥

(শব্দন) বড়ুক্ষুৰ শিশুৰে আন্তৰ্জনাদ
(সেয়ে) তিল্ তিল্ মৃত্যুৰ আনে সংবাদ,
সেই সংবাদ শব্দনিও বধিব কিয়?
তই নকৰিব তোৰ শেষ প্ৰতিবাদ?

সংগ্ৰাম আন এটি নাম জীৱনৰে
ইতিহাসে চিঞৰে : জয় জনতাৰে
হাস এৰি দানৱক বধোঁগৈ আহ্ ॥

পৰিহা চেষ্টেম্বৰ
কলিকতা : '৬৪

যায় যদি যায় জীৱনটো যাক্

হেজাৰ জনৰ বেজাৰ দেখি

জীৱনটোৰে কান্দোনখিনি
নিজেই সাঁচি থলোঁ
জীৱনটোৰে হাঁহিখিনি
বিলাই বিলাই দিলোঁ

অ' শ্ৰোতা বন্ধু
তুমিও অকণ লোঁৱা ॥
জীৱনটোৰে কান্দোনখিনি
নিজেই সাঁচি থলোঁ ॥

হাঁহিখিনি পাবৰ বাবে বহুতো কান্দিলোঁ
মাজে মাজে কান্দি কান্দি নিজেই হাঁহিলোঁ,
বহুত কান্দোন, অলপ হাঁহিৰ এয়ে জীৱন-মেলা ॥
সেয়ে জীৱনটোৰে হাঁহিখিনি বিলাই বিলাই দিলোঁ ॥

বন্ধু তুমি হয়তো পালা
মাথোঁ অৱহেলা
সেয়ে মোৰো অলপ হাঁহিৰ
অংশ তুমিও পালা।

হেজাৰ মূখত সুখৰ হাঁহিৰ সপোন দেখিলোঁ
হেজাৰ জনৰ বেজাৰ দেখি প্ৰতিজ্ঞা কৰিলোঁ
অলপ কান্দোন, বহুত হাঁহিৰ পাতিম ময়ো খেলা ॥
সেয়ে জীৱনটোৰে হাঁহিখিনি বিলাই বিলাই দিলোঁ ॥
শ্ৰোতা বন্ধু,
তুমিও অকণ লোঁৱা ॥

পোন্ধৰ আগষ্ট
কলিকতা : '৬৪

কাহিনী এটি লিখা সেৱাবে বিষয়ে
কৈছিলোঁ বহু বহু বাৰ
বন্ধু লিখক, তুমি নুশুনিলে
দেখুৱালা মাথোঁ অহংকাৰ!

সঁচা নায়ক বিচাৰি বিচাৰি
তাহানিয়ে আহিছিল লৰাৰ
ময়ো দেখোন মানৱ ইতিহাসৰ
কথা কলোঁ নিজকে পাহৰি,

তোতিয়াতো তুমি লিখি গ'লা
মিছা কথা মিছা নায়কৰ!!

যি কাহিনী তুমি নিলিখিলে
তাক ইতিহাসত সময়ে লিখিলে,
মোৰেই মাজত সহস্ৰ মানৱৰ
যুঁজৰ জোৱাৰ তুমি নেদেখিলে!

নিজৰি-কাপ নিজৰি নিজৰি
(আজি) তোমাৰ ভাষাও পৰিলে ভাগৰি
ময়ো আজি ক্ষণ ক্ষতি কৰি
নেযাওঁ আৰু তোমাকে বিচাৰি

নেযাওঁ আৰু শত কাৰো কৰি
কবলৈ আৰু এটিও বাৰ।

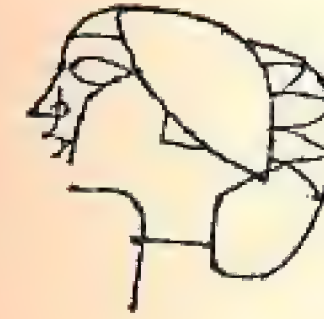
বন্ধু লিখক, তুমি লিখি গ'লা
বঙীণ কথা মিছা কল্পনাৰ!!
কাহিনী এটি লিখা সেৱাবে বিষয়ে
কৈছিলোঁ বহু বহু বাৰ!!

হু হু ধুমুহা আহিলেও
আকাশ ক'লামেঘে ছানিলেও
বিম্‌বিম্‌ বৰষুণ পৰিলেও
তুমি যেন থাকা মোৰ কাষতে॥

মোৰ জীৱনৰ প্ৰথম তৰীত
প্ৰথম যাত্ৰী হৈ বহিলা
বুকুৰ তপত উম্‌ যাচি,
ভয়াবহ চাকনৈয়া দেখিলেও
তুমি যেন থাকা মোৰ কাষতে॥

শৈশৱ পাৰ হ'ল, কিশোৰ হলোঁ
কৈশোৰ পাৰ হ'ল, যুৱক হলোঁ
যৌৱন জোৱাৰত নাও মেলি
আশাৰ পাল ৰূপে তোমাকে পালোঁ

মোৰ আঁচনিৰ সাগৰতে
সাহসৰ স্বাক্ষৰ কৰিলা
নিবাশাৰ চকুপানী মচি,
দুঃসাহ বেদনাত ভুগিলেও
তুমি যেন থাকা মোৰ কাষতে॥

তোমাৰ লিখা
মিছাঃ

দুঃসহ বেদনাত
ভুগিলেও

দুই জুলাইৰ
আবেলি :
কলিকতা : '৬৪

উনৈশ আগষ্টৰ
নিশা :
কলিকতা : '৬৪

লাগে পিচে বহাগতে বং সানিবলে'

মদাবৰে ফুল হেনো পূজাতো নেলাগে
মদাবৰে ফুল হেনো সবাহত নেলাগে
লাগে পিচে বহাগতে বং সানিবলে'
লাগে পিচে আকাশতে জুই জ্বলাবলে' ॥

কোনোবাই মোক হেনো মদাবৰে বিজালে
আমাৰ দৰে লোক হেনো কামে-কাজে নেলাগে
লাগে পিচে সমাজতে বং সানিবলে'
লাগে পিচে আকাশতে জুই জ্বলাবলে' ॥

মদাব গছত বগোৱা পাণ
খাবলৈহে ভাল—ভাল।
উৰ্দ্ধমুখী পাণলতাৰ
প্ৰতিজ্ঞাহে ভাল—ভাল।
পাণ হৈ মদাবতে
বগোৱা জনহে ভাল—ভাল।
কাঁইটতে বুকুৰে তেজ
ঢলা জনহে ভাল—ভাল।
মদাবৰে জুই শিখা বিচৰা জনকে
বহাগতে মই আজি যাম পূজিবলে' ॥

সঁচা সৰু মানুহ যদি
ৰঙা মদাব হয়
মদাবৰে শিখা যদি
হাতে হাতে লয়
তেতিয়াহে সমাজ-আকাশ জ্যোতিৰে ভৰিব
জ্যোতি লাগে এন্ধাৰকে নাশ কৰিবলে' ॥

মদাব নেলাগে পূজাত
কাৰ পূজা সেয়া?
তেনে পূজা নেচাওঁ আমি
সেই সবাহ বেয়া
তেনে পূজাত লাগে মিছা কাগজৰে ফুল
তাতে কতই মানৱতা যায় বেঁচিবলে' ॥

যাৰ পূজাত নৰমাংস
সেৰ জোখে কিনে
কিনি তাতে গোলাপৰে
আঁতৰ কিছৰ সানে,
যাৰ পূজাত মিছা গৰল মোনে মোনে আছে
মাটিৰ জীৱন অমৃতৰে যাৰ বাহি নাহে
তেনে লোকক কাঁইটৰে শয্যা পাতি দিয়া,
দি মদাব জুইৰে জ্বলোৱা মানুহ কৰিবলে' ॥

তিনি এপ্ৰিলৰ
দোকমোকালি
কলিকতা : '৬৪

বাকী গীত কেইটিৰ পৰিচয় এইবাব দিওঁ :

কোন বজা কেনে তাৰ বুবঞ্জীৰ অভাৱ নাই। গীতিকাৰ-
সুবকাৰৰ আশা-ৰেণু থকা সৃষ্টিয়ে সময় নদীত যদি
কোঁতীয়াবা গীতেৰে পট আঁকি যায়, তাৰ বাবে ধন্যবাদ

হংসকাপেৰে বুবঞ্জী লিখে ১৫

দিওঁ উজনি পানীৰ মৰমী
সোঁতত কোনোবা চিত্ৰলেখীয়ে
হংসকাপেৰে লিখা সুন্দৰ বুবঞ্জীখনকহে! অশান্ত হৈ
তোঁতীয়া গীতিকাৰ, সুবকাৰে নিজৰ মনটোৱে চিঞাৰ কয় :
চোঁৱাহি চোঁৱাহি চিত্ৰলেখী যায়। গোঁৱাহি গোঁৱাহি, সুবৰ
সীমা নাই—।

অসমীয়া গৰখীয়াই লাহৰীৰ বূপ বৰ্ণোৱা শূনিছোঁ। আমাৰ
অসমতে থকা এজন খাচী গৰখীয়া বাঁহী বাদকে তাৰ মানসী
লিয়েংমাকাওক কিটো চকুৰে চায় চাওঁছোন : তাইৰ

খবুলেই শ্বিলঙৰ ১৬

জেইন্‌চেমন বিজুলীৰে
বোৱা। এবা, শ্বিলঙৰ
আকাশত বিজুলী আছে। তাইৰ বঙা ঠুঠজুৰি মোৰে
বোলোৱা। এবা, শ্বিলঙৰ মোঁ মিঠা। তাই চুলিত ডিয়েংচিয়ে
গছৰ সেউজীয়া বং সানিছে। সেই বং লাগি তাৰ বাঁহীৰ
মাত সেউজীয়া হৈছে। তাৰ প্ৰেয়সীৰ দেহাৰ ভাঁজে ভাঁজে
কোমলতা সানিছে কোনে? নিয়ৰে। নিয়ৰে। শ্বিলঙত
নিয়ৰ আছে।

আজিৰ 'অসমীয়া' এফালে আৰু অসমৰে খাচী ভাই-ভনী-
সকল এফালে। ভুল বজাবুজি হয়। এজনে আনজনৰ
পিনে পিঠি দি কব খোজে 'নেজানোঁ আমি তোমালোকক।'

দুয়োটি বাঁহী বাঁহৰে বাঁহী ১৭

পিচে, দুয়ো দুয়োৰে যুগ
যুগৰ বান্ধে নহয় জানো?
চেৰাপদীজৰ ডাৱৰে আহি বাৰিষা বূপেৰে জানোঁ আমাৰ
লুইতক সাৱটি নধৰে? আমাৰ শূৱালকুচিৰ মূগা কাপোৰে
জানোঁ খাচী গাভৰুৰ দেহা, জেইন্‌চেম্ সাজ হৈ সাৱটি
নধৰে? আমাৰ কৃষ্ণ গৰখীয়াৰ বাঁহী আৰু খাচী গৰখীয়াৰ
বাঁহী জানো—বাঁহৰ নহয়? দুয়ো জানো একে সুবকে
প্ৰকাশ নকৰে?

বৰ্ণালীয়া ম'হৰ শিঙত ধৰিব পৰা, বাঘ ছাগলীক একেটা
ঘাটতে পানী খুৱাব পৰা, সমাজৰ ধন-ধান সব্দ-বৰ সবাকে
বিলাই দিয়াৰ সপোন দেখা নেহব্দ নোহোৱা হ'লত,

বঙাকৈ গোলাপৰ কলি হীৰালালে ১৯

হীৰালালে অসহায় অনুভৱ
কৰিবই। লগতে পৃথিৱীৰ
বিবেকো যে অসহায়। এতিয়া কাৰ পিনে লৰাৰ যাব?

মুদুমুৰ্দু মানৱক জীৱনৰ বিদ্যুৎ যদি গীতিকাৰ বূপে
কিণ্ণতো দিব পাৰোঁ তাৰ বাবে মাজে মাজে প্ৰকৃতিক
প্ৰণিপাত কৰিবৰ মন যায়; বিশেষকৈ, প্ৰচণ্ড ধুমুহাক,

গীত গাই ক'পাম দিগন্ত ২১

উদাস্ত কণ্ঠ থকা বজ্জক আৰু
আকাশৰ পূৰ্ণ-বিশালতাক।
গীত গাই দিগন্ত ক'পাব পৰা গীতিকাৰে প্ৰকৃতিৰ বূপৰ
মাজতে মানুহৰ শৰ্কতিও নেদেখে জানোঁ?

দুৰ্ভাগ্যবশতঃ এগৰাকী গাভৰুৰ গৰ্ভত এটি অবৈধ শিশুৱে
ঠাই ল'লে। শিশুটিৰ জন্মও হ'ল। মাকৰ মনত শিশু
সদায়েই সোণ, জোন, মণি। অবৈধ শিশুৰ বিষয়ে কোনোবাই

বৈধ কি অবৈধ কি : প্ৰশ্ন হব ২৫

ক'বাত নিচুকনি গীত
লিখিছে নে কব নোৱাৰোঁ।
মোৰ হ'লে লিখা হ'ল। কাৰণ : বৈধই হওক বা অবৈধই
হওক—তেনে শিশু জানো এটি বিৰাট সামাজিক প্ৰশ্ন
নহয়?

শেষত : মোৰ শাৰীৰিক চকুৰে নিতৌ দেখা বিষয়বস্তু
থকা গীতি-সাহিত্য আৰু মনৰ কাণেৰে শূনা
সুৰ—এই দুয়োটা কোনখিনিত মিলে—মই গম
নেপাওঁ। মোৰ নিজৰ কাপে মাথোঁ দুটি কথা
জানে—প্ৰকাশৰ সবলতা—আৰু মানৱ মনৰ
সংযোগত তাৰ বোৱতি সৃষ্টি।

এই ক্ষেত্ৰত, গীতি-সাহিত্য বিশেষজ্ঞ আঁৰ কোপলেণ্ডৰ
ভাষা মোৰ প্ৰিয় :

Our love of music is bound up with its forward
motion. Music's incessant movement forward exerts a
double and contradictory fascination.
On the one hand it appears to be immobilizing time
itself by filling out a temporal space, while generating
at the same moment the sensation of flowing past us
with all the pleasure and sparkle of a great river.
To stop the flow of music would be like—

stopping time itself,
- incredible and inconceivable."

মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ নতুন
সীত পানচৈ - চাইব
মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ
মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ -

মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ
মোঃ মোঃ মোঃ মোঃ -

মোঃ
সীতচৈ - সীত মোঃ মোঃ মোঃ
মোঃ মোঃ মোঃ!

মোঃ মোঃ মোঃ

মোঃ মোঃ
মোঃ মোঃ
মোঃ মোঃ

হংসকাপেৰে বুৰঞ্জী লিখে

চিবদ্গমীয়া চৌ তুলি
চৌ তুলি
নতুন সুবৰ পানচৈ উটি যায়
জিলমিলিয়া চৌ তুলি
চৌ তুলি
পদম সুবৰ পানচৈ উটি যায়
মনময়বীৰ বং সানি
বং সানি
সময় নদীত পট আঁকি আঁকি যায়

অণু পৰমাণু হৈ
কাৰ আশা-বেগ উৰে
আজি উৰে?

অ' অ' অ' মোৰ মন-গীতিকাৰ
চোঁৱাহি চোঁৱাহি
হৃদয় বিলাই কোন যায়!

উজনি পানীতে
মৰমী সোঁততে
চিহ্নলেখীয়ে
চিবসুন্দৰ
হংসকাপেৰে
বুৰঞ্জী লিখে

অ' অ' অ' মোৰ মন-সুৰকাৰ
গোঁৱাহি গোঁৱাহি
সুবৰ আজি সীমা নাই!

নভেম্বৰ
ইন্দুপুৰী ষ্টুডিঅ'
কলিকতা : '৬৩

খুলেই শ্ববুন্

লিয়েংমাকাও ১

কোন পাহাৰ শিখৰতে বাট চাইছা?
সুৰব প'জা কিয় উদং বাখিম
অকলশৰে মই কিমান কান্দিম
তাকে একমনে ভাবিছা?

চুলিটাবি,—

তাতে, ডিয়েংচিয়ে ২ পাতৰ বঙ্ সানিছা
সেই বঙ্ লাগি হ'হা
মোৰ শ্বৰাতি ০ বাঁহীৰ
সুৰধৰনি তুমি শ্বনিছা?

অ' আকাশ—

মোৰ লগৰীক তুমি জানোঁ দেখিছা?
তেওঁৰ জেইন্‌চেম্ ৪ খনি বিজুলীৰে বোৱা,
বঙা গুঁঠজুৰি মোৰে বোলোৱা,
তুমি জানোঁ মন কৰিছা?

অ' নিয়ৰ—

শ্বহুৰি মাৰিছা—
খুলেই শ্ববুন্
শ্ববুন্ ৫ তোমাকে
মোৰ মানসীৰ
দেহাৰে ভাঁজত
কোমলতা তুমি সানিছা।

হুয়োটি বাঁহী বাঁহৰে বাঁহী

হে হে হে ঢোলে ডগৰে
হে হে হে হিয়াৰ উমেৰে
নেদেখা এনাজৰীৰে
এ বান্ধো আমি পাহাৰ শিখৰৰে মহান চিয়েমক ১,

হে হে হে চেৰাপুঞ্জীৰে
হে হে হে ভিজা আকাশৰে
উদাৰ মেঘে যেনেদৰে
সাৰটি ধৰে বাৰিষা-বুপেৰে আমাৰ লুইতক ৥

মুগা সোণালী শ্বুৱালকুচিৰে
হয় জেইন্‌চেম্ ২ খাচী বুপহীৰে
সবল গছৰে ধুপকাঠৰে
সুগন্ধি সুবাসে ভুলায় আমাক ৥

ওখ সবলৰে পাত সেউজীয়া
আমাবো আঁহত গছ সেই বৰণীয়া
ৱেই ০ বা জোনে
পাহাৰ ভৈয়ামতে
শাৰদী নিশা ঢালে একেই জোনাক ৥

বঙা পাহাৰৰে মাটি কাটি
খাচী কৃষকে খাটে দিনে ৰাতি
ভৈয়ামৰো খেতিৰ
হেজাৰ বংমনে
আঁকোৱালি ধৰিব সেই কৃষকক ৥

পোন্ধৰ
জুন :
শ্ববলং : '৬৪

১ এগৰাকী খাচী গাভৰুৰ নাম : ২ সবল গছ : ৩ বাঁহৰ বাঁহী
৪ খাচী গাভৰুৰ গাৰ কাপোৰ : ৫ খন্যবাদ

১ খাচী বজা : ২ খাচী গাভৰুৰ গাৰ কাপোৰ : ৩ জোন

খাচীৰ ঈশ্বৰ হ'ল উৱেই ৪ মহান
নাগধাৰী শিৱ আমাৰো ভগৱান
খাচী আৰু আমি
ভেদাভেদ এৰি
বঢ়াওঁ অসমীৰ মহান একতাক ॥

কৃষ্ণ গৰখীয়াই বায় বাঁহী
খাচী গৰখীয়াই বায় শ্বৰাতি ৫
দুয়োটি বাঁহী
বাঁহৰে বাঁহী
দুয়ো প্ৰকাশে একেটি সুবক ॥
হে হে হে ঢোলে ডগৰে ॥

৪ ঈশ্বৰ : ৫ বাঁহৰ দাঁহী

৩ঠৰ জুলাইৰ
দুপৰীয়া
বোম্বে : '৬৪

ৰঙাকৈ গোলাপৰ ক'লি হীৰালালে

জেঠৰে তেৰেৰে বৃদ্ধৰ দুপৰীয়া
তেৰণ এসত্তৰ চন।
বাতৰি আহিলে জৱাহৰ নাই
অবিশ্বাস কৰিবৰ মন ॥

চন্দন কাঠৰে শিখা বাই বাই
যিদিনা জৱাহৰ গ'ল।
জৱাহৰৰ মানৱী দেহা নেপাইহে
আমাৰো বিশ্বাস হ'ল ॥

জৱাহৰ নোহোৱা হবনো পাৰেনে
এনুৱা কথা যে ফাকি।
সিদিনা জৱাহৰে নিজেই নকৈছিলে
জীৱনকাল বহুতো বাকী ॥

ভাৰতী আয়ে দঢ়াই নকৈছিলে
অকমান জিৰণি লোঁৱা
তুমি নুশুনিলে অশান্ত জৱাহৰ
জিৰণিহে আঁতৰাই থোঁৱা ॥

মৰম-মুকুট পিন্ধাই অভিষেক পাতিলোঁ
আজীৱন মন্ত্ৰণা দিলা।
আমাৰে কাৰণেই নিজ সুখ নেওচি
নিজেই শৰশয্যাতে শুলা ॥

বাঘে-ছাগলীয়ে একেটি ঘাটতে
পানী যাতে পিব পাৰে।
তেনে পৃথিৱীৰে মূৰতি গঢ়ি লৈ
বুজালা মহিমা তাৰে ॥

দুটি ম'হৰ যুঁজত খাগৰিব মৰণ হয়
খাগৰিব কাষলৈ গ'লা।
দুটি ম'হৰ মাজৰে মানুহ-খাগৰিব
তুমিহে সাৰাথি হ'লা॥

বণ মতলীয়া বলিয়া ম'হৰো
শিঙতে ধৰিলা তুমি।
মহিষাসুৰকো চিঞৰি ক'লাগৈ
পৃথিৱী শান্তি ভূমি॥

সমাজৰ ধন-ধান সবু-বৰ সবাকৈ
সমানে ভগাওঁ বুলি
প্ৰতিজ্ঞা কৰোঁতেই লৈ গ'ল ক'বাব
ঈশ্বৰে কোলালৈ তুলি॥

দৰ্শন প্ৰয়াগত তুমি স্নান কৰিলা
আমালৈ ছটিয়ালা পানী।
বুকু ডাঠে কৰি তোমাক কথা দিলোঁ
আগুৱাম তোমাকে মানি॥

বঙাকৈ গোলাপৰ কলি, হীৰালালে
কাৰ বুকুত সজায়ে দিব।
পৃথিৱীৰ বিবেক অসহায় হ'লেই
কাৰ পিনে লৰি যাব॥

এতিয়া কৰোঁ কি, কান্দোঁ নে হাহোঁ
নে মূৰৰ চুলি চিঙি মৰোঁ
নে অন্ধৰ্শতিকাৰ জৱাহৰ যুগটোক
চিৰযুগমীয়া কৰোঁ॥

গ
ত

গ
ই

ক
পা
ম

দি
গ
ত

প্ৰচণ্ড ধুমুহাই প্ৰশ্ন কৰিলে মোক
ঃ তোমাৰ প্ৰাপ্য কি কোঁৱা?
মনৰ দুৱাৰ মেলি নিভীকভাৱে কলোঁ
ঃ তোমাৰ শক্তিখিনি দিয়া।
বজ্ৰৰ গজ্জনে বক্ষ উজাৰি কলে
ঃ তোমাৰ কাম্য কি কোঁৱা?
মই কলোঁ : বজ্ৰ, তোমাৰ শক্তিশালী
উদাত্ত কণ্ঠটি দিয়া।

এদিন আকাশে ক'লে :
জনৈক গীতিকাৰে
'অকণি আকাশ' দেখোঁ মাগে,
তুমি কিয় বাৰু
কম্পিত কণ্ঠেৰে
মাগিছা সৰ্ব্বাকাশ সত্তা?

মই কলোঁ : তুমিয়েতো
কৈছিলো ৰাতিপুৱা
যিমনে বিলাই দিবা

জৱাহৰলালৰ
মৃত্যুৰ পিচদিনা
কলিকতা : '৬৪

সিমানা মহান হবা,
 তাৰে নাম সঁচা উদাৰতা!
 সেয়েহে আকাশ তুমি
 দিব যদি খুজিছাই
 দিয়া অৱদানৰূপে
 তোমাৰ পূৰ্ণ বিশালতা,
 দিয়া যদি আজিয়েই দিয়া।

মহাকাশে দিলে মোক
 বিশাল দৃষ্টি
 আৰু ধুমুহাই প্রচণ্ড শক্তি,
 বজ্রই দিলে মোক উদাত্ত কণ্ঠ
 আৰু দিলে সাহসৰ যুক্তি,

বজ্রৰ কণ্ঠেৰে
 ধুমুহাৰ শক্তিয়ে
 গীত গাই ক'পাম দিগন্ত
 দানৱৰ সমাজতো
 গাম মানৱৰে গীত
 কলিজাৰ সঁচা সুৰ-সিক্ত।

মুমূৰ্ষু মানৱক
 জীৱনৰ বিদ্যুৎ
 কিণ্ডতো যদি দিব পাৰোঁ
 আকাশ
 ধুমুহা
 আৰু বজ্রক
 তাৰ বাবে
 শতবাৰ প্ৰণিপাত কৰোঁ
 শতবাৰ প্ৰণিপাত কৰোঁ॥
 প্ৰতিদান কিনো দিওঁ কোঁৱা??

অসম সাহিত্য-সভাৰ
 নাজিৰা অধিবেশনত
 সংগীত শাখাৰ
 সভাপতিৰূপে
 কবিসন্মিলনীত পঠিত
 ১৯৬৩ৰ বহাগ

বৈ কি বৈ কি? কি?
 বৈ কি বৈ কি? কি?
 বৈ কি বৈ কি? কি?

• অহা অহা অহা অহা
 অহা অহা অহা অহা
 দিসতুই হাঁহকাৰ হও॥

• অহা অহা অহা অহা
 অহা অহা অহা অহা

হেনোও শিল্প হও
 অহা অহা অহা অহা

• সাপ যদি কোঁ, তামনা দিয় দিলে
 দিলে
 দিলে?

• কোঁ যদি কোঁ, সুৰ কিয় দিলে
 দিলে
 দিলে?

• তাত্ত্বন যদি কোঁ, চিত্ত কিয় দিলে
 দিলে?

অহা অহা অহা অহা
 অহা অহা অহা অহা
 অহা অহা অহা অহা

• বৈ কি বৈ কি? কি? বৈ কি বৈ কি?
 দিসতুই হাঁহকাৰ হও॥
 অহা অহা অহা অহা

অসম সাহিত্য-সভাৰ
 নাজিৰা অধিবেশনত
 সংগীত শাখাৰ
 সভাপতিৰূপে
 কবিসন্মিলনীত পঠিত
 ১৯৬৩ৰ বহাগ

প্রথম প্রকাশ :

গতি প্রকাশ

দ্বিতীয় প্রকাশ :

লয়াৰ্ছ বুক ষ্টল

পানবজাৰ : গদুৱাহাটী

বেটুপাত পৰিকল্পনা :

আব্দ স্কেচ্ : ও. চি. গাঙ্গুলী

প্রথম আব্দ শেষৰ গীতৰ স্কেচ্

গীতিকাবৰ নিজৰ

আলোকচিত্র : মান্না

প্রথম তাঙৰণ : অক্টোবৰ '৬৪

দ্বিতীয় তাঙৰণ : নভেম্বৰ '৬৪

তৃতীয় তাঙৰণ : মে '৬৭

বেচ : এশ পঁচিশ পইচা

ছপাওঁতা :

শ্রীকালীচৰণ পাল

নবজীৱন প্ৰেছ

৬৬ গ্ৰে ষ্ট্ৰীট

কলিকতা-৬

অসমৰ গীতি-জগতৰ
সাম্প্ৰতিক কালটোক

‘ভূপেন হাজৰিকাৰ যুগ’
বঢ়াল সহস্ৰমুখে কয়—
এই যুগৰে ঐতিহ্য ৰাখি
এইবাৰ

সুৰবীয়া শক্তিশালী
লিখনীৰপৰা ওলোৱা
তেখেতৰ বাৰাট ন গীত
আকৌ ৰাইজৰ মৰমত
আগবঢ়াবলৈ
পাই আমি গোৰবান্ধিত

গীতৰ বিষয় :
খাদ্য সংকটৰপৰা
অৰ্বেধ শিশুলৈকে!
মৰমৰপৰা
অভিমানলৈকে!

• • •

লয়াৰ্ছ বুক ষ্টল
গুৱাহাটী